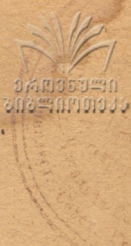

642
223

გეოგრაფია ნიამორები

№ 10

110

ტფილისი

დაკავშირებული

1923

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

გრიგოლ რობაქიძე—შის ნარკენი
იოანე ყიფიანი—ჩემს თავზე
ტიციან ტაბიძე—მელიტა
შალვა აფხაიძე—იოკაგამა
კოლაუ ნადირაძე—დიფირამბები
რაჟდენ გვეტაძე—წერილი
გიორგი ლეონიძე—ტფილისის სასაკლავო
ელენე დარიანი—დარიანული
ვ. გაფრინდაშვილი—მაჩაბლის მთვარე
სერგო კლდიაშვილი—გონორარი ყელსახვევისთვის
ტიციან ტაბიძე—ცისფერი ყანწები და დადიზმი

რედაქტორი: ვალერიან გაფრინდაშვილი.

მზის ნარკენი

თიშურ. დრამიდან „კარლუ“.

.....

მონღოლუ რუხი.
საშო უდაბური.
ღვრია თვალისგუგა დაბუგულ ველებს.
დაუგეშელი ნადირის ბოღმა.
შუბლი მოღუშული დაბორგილ ნადველის
ჩემი სამშობლოა.

.....

სისხლი აინთება ჩვენი ავი ცეცხლით.
თესლი გახურდება უცხოის ნდომით.
ნისლი გადაუარს ელამურ თვალებს.
სუნთქვა დაგუდდება ამწვარი სურნელით.
და პირმოკუმულნი
ვართ მაშინ

მარტო საფეთქელი.
ავარდებიან მთვლემარე ბუნაკები.
შეშლილი ნადირები ცხენებს მოგახტებით.
სისხლს გამოუშვებთ:
თან ჩათქმას ჩავაწვეთებთ.
და გამსკდარ ველებს ცეცხლად მოვედებთ—
გრიგალი თავწაჭრილი.
არ არის შეჩერება.
არ არის მოსვენება.
არ არის ნაპირი—
რომ არ გადაეთელოთ.
არ არის უფსკრული—
რომ არ გადავლახოთ.
თუ ვერ გადავლახეთ:
გადავიჩეხებით—
დამთვრალი ვეფხები.

.....

ყივჩაყეთს იყო.
ქალი მოვიტაცე.
ცხენზე შემოვიდე დედალი ავაზა.
ტანი დაყურსული გავშვართე უნავირზე.
თეთრი თეძოების ვინილე გახელება.
ხტოდენ ატეხილი ავხორცი მუხლები.
და თვითონ ნადირი გაგზდი მე ნადირი.
კოცნა კბენა იყო.
ალერსი — დანა.
მუკელი გაზნეჭილი

F 9759

პირით გადავლადრე.
და მარჯვე ნაბრალიდან
ქალი გაფატრული
ვესროლე მდინარეს.
ტუჩები სისხლიან ფათარზე ავიწმინდე.
სიგიეთის წვეთი
ცხენს მოხვდა საფეთქელში.
ცეცხლი წაეკიდა უნალო ფლოქებში.
და თითქო დაკოდილი—
გავარდა ქიხვინით.
მე სისხლის ყვილი მოღუშულ სივრცეებს
მათრახად გადავკარი.

.
ეს იყო ყივჩაყეთს.
ვეფხების თვეში.
.

გრიგოლ რობაქიძე.

ჩემს თავზე.

გარდაცვალება, ფერი ლაზარის.
გამხდარი მღვდელი და სახარება,
ჩემი კალთები რუხი მაზარის
უქანასკნელად მომეფერება...

გავქრები, როგორც ლანდი მაჩაბლის
თქვენ მიუტანეთ ამბავი დედას.
მე მუდამ მქონდა სული ყაჩაღის,
მაგრამ სიკვდილი ვერ გამებედა.

დაწვება ჯავრი რკინის ლოდებათ.
მაწვალებს ფიქრი ტუბერკულოზზე.
იქ, საიქიოს ძმა მელოდება.
ღმერთო მაღალო, გზა დამილოცე.

მთაში გარეკეს ყველა ცხენები.
ვიღამ წაიღოს ჩემი ცხედარი?!.
მოკვდება ყველა ციებ-ცხელებით
და ბედაურით უცხო მხედარი...

იოანნე ყიფიანი.

მელიტა

ლადაისტური მადრიგალი

ყველაზე უფრო არცხვენს ჩემ სახელს ტიციანს,
ძველ ხავერდის ტიციანთან შედარებით დახეული კანაპები
ალბად არ ელოდა ტიციან: ასეთ ორეულს.
მერი შერვაშიძე (გიგო დიასამიძის ჟურნალიდან ამოხეული)
ურია მხატვარმა სამ წელს რომ ხატა,
უყურებს ამ ლექსს და ეცინება.
წინად ღვთისმშობელს ეს სახე ჰქონდა
წინად აშენებდენ ამისთვის ტაძრებს.

.....
.....
.....
თავზე დამყურებს მერი შერვაშიძე
(სანდრო ყანჩელის ჟურნალიდან ამოხეული
ურია მხატვარმა სამ წელს რომ ხატა)
მელიტა! შენ ალბად უყურებ ტიუტჩევის და რომის ცას
იქნებ მარინეტიც შენით აღტაცებულია.
ჩვენი ტფილისი კი თანდათან ძირს იწევს,
გრიგოლ რობაქიძემ ხერხემალი გადაუტეხა,
მაგრამ მიწის ძვრა მაინც იგვიანებს.

ტიციან ტაბიძე.

იოკაგამა

ვილას სცალია სწეროს სონეტი.
დაუწყოს კრეფა ცაში ვარსკვლავებს
(ლექსია თითქოს უამის შან-სონატ)
როცა პროსპექტზე ყრიან მკვლევლები
სისხლიან თავებს.

ჩვენი პლანეტაც დგება ყირაზე.
(იქნება მოდის დრო გასვენების)
მთვარე—ქინძარი დაგვესხა ბრაზით
და პოლფუსების სიცივე ქვების.

მოვარდა ხეები:
კიუ-სიუ, სან-ჩიო-სან იოკაგა-მა
და თითქოს მიწა
ირღვევა, ხმება.
ო! ამ ქალაქებს შორი უფსკრულის
ააციმციმებს დამსკდარი გამმა.
აუ! ტრიალებს კავაკა-ამა
მზესაც ქერძაფის გადაესხა მრავალი გრამი
(მართლაც გვეჭირდება პოეზიის ჩვენ დიოგრამა).
გრიგალმა ღამე შევლესა:

დორბლით.

ახ! ვის სცალია სწეროს ტერცინით.
იქნებ რადიო კიდევ მიდენის
ტალღას შეკვეცილს:

ლჟუ-დენ-დორფ.
ოოხ! ო-ო-ს! ოოს!
მთვარეა ისე თითქოს მიეღოს
შორს ცდომილებზე გახსნილი შორფი.
ვის შეუძლია სთქვას ტრიოლეტი?
და ერთი ცრემლი ვინ გაიმეტა?
როცა სივრცეში გაწოლილა:

დი-ა-ლე -კტი-კა!
(ასეთი არის საიმედო ჩვენი ეთიკა)
და შტეინახი მაკრატელით სჭრის
ესკურიალს.

ეებ! ეებ! მიდენის წყველა
პოეზიის უკულმა ტრიალს.

ლიბირამებაი

მე ასე ვფიქრობ: ეს ხუმრობა გლახათ თავდება
და ანეგდოტათ შეიძლება აღარ ივარგოს.
ბებერი დედის ატირება იყოს თავდებათ
მიტოვებული მამის ძელები თუ დაიკარგოს.
გვესტუმრებიან სიყვარულით თვეები, წლები.
ყოველი წამი საესე არის უტკბეს ალერსით,
ღმერთი მაღალი მფარველია ჩვენი ყოველთვის,
უხვათ გადმოდის მისი მაღლი უზენაესი.
ბოლოს და ბოლოს სადარდელი ვილას რა რჩება:
დედის და მამის მიცვალება მოხდება ერთხელ
დიდი აღაპი: ცხელი ფლავი და ფქვილის ღომი...
მათ ვიწრო ბინებს გაზაფხული ამკობს ფარჩებით.

ახ, მხოლოთ ბავშვებს გააკვირვებს დედის სიკვდილი.
კუბოს სითეთრე, საკმეველი, ვარდები, ღვდელი,
პანაშვიდები და კიბეზე კუბოს გათრევა,
და უცნაური სიყვითლე სახის.
ეს ფიქრი ჩემში შემოიჭრა მოულოდნელათ;
მე არ მინდოდა ამ თემაზე დღეს საუბარი;

მე მოგაგონებთ, თუ ინებებთ, ნოემბრის დღეებს,
უსახლგრო წვიმებს, ყვითელ ფოთლებს—ტალახით
დასვრილს.

სანუგეშოა მაშინ ჯდომა ფართე ბუხართან,
ორსული ცოლის საუბარი, კარგი გაზეთი
და საზოგადოთ ლიტერატურა.
პერსპექტივა—რომ შავიეებს და მენატრება,—
როგორც ჭლექიანთ აბასთუმანი
—უკანასკნელი მათი ეტაპი—
იქ სადაც უნდათ ჩემ ბავშვებს წასვლა
ავადმყოფ დედის მოსაფერებლათ.

ბევრჯერ შევატყვე—მარტობას მთვარე განიცდის;
(მიუხედავათ, რომ ჩამოგავს ის ოქროს კუნძულს)
მახსოვს ის ერთხელ შეადარეს—ხუმრობით ალბათ—
იმ ვერცხლის მედალს, რომ არიგებდენ
წყალ წადებულთა გადასარჩენათ

ათბობს ჩემ ხსოვნას მოგონება პატარა ამბის:
შენი სხეული ჩამომდნარი, ძელებზე დასული,
—ჯადოქარობა ტუბერკულოზის
და კარნავალი: ვიწრო კუბო, კრემლები დედის,
უცნობი ხალხი და კატაწალკი.

გაიმართება ახალი გზა გელათისაკენ;
ხავსიან კედლებს ჩვენ ვიწამებთ მეტი ცრემლებით...
ჩემი სხეული დაიწვება როგორც აბედი,
და ნაწილებათ, გამოდგება, რომ დავარიგო.

ქვევით, სულ ქვევით, ჩავიძიროთ უკანასკნელად!
ვიყოთ მართალი—ეს არ არი ისე საშიში,
მორიელივით დაუბრუნდი ისევე ჩემ თავს.
გზა არსად არი,
და ჩავიხრჩობი გაბრაზებით სადმე განთიადს,
ილლაიალი!

კოლაუ ნადირაძე.

1923 წ. ქუთაისი.

წერილი.

დღეს გადავწყვიტე მოგწეროთ წერილი
რადგან ქალაქში იშვიათად გხვდავთ:
ალბათ მთებში სიარულით

კეთილი სახე ეკლებით გაქვთ დასერილი.
მოვესწრებოდე ნეტავ;

როცა ჩემი განზრახვა წმინდა და ფარული,
და თქვენი ყროყინი ვით ახალი კარმანიოლა.—

მეხათ დაატყდება ამ დაწყვეტილ ქალაქს,
სადაც თქვენი ბედი

(ღმერთებზე მეტი)

ყველაზე უფრო ჰგავს თათრის ბაზარში კბილების მთხრელ
დალაქს.

ჩემთან ყოველ-დღე დადის ერთი სპარსელი

და მთხრელს მიეყიდო ქარვის კაკილა,

რომლის პატრონი ეხლა დედოფალია სამოთხეში თეთრი ვირების

და რომელიც იყო ყელსაბამი ჩემი ასულის.

ო, ჩემი ბედი დღეს ყველამ გაკილა,

მაგრამ ვერ მომხრის შური მწირების

და ჩემი ლოცვა ცაში ასული

მოგვევლინებათ როგორც მანანა.

იყავით ფრთხილათ: ქარს არ მისცეთ ოცნების ყანა.

და თუ სევდები თქვენს ამაყს სულს დაუდარაჯდენ—

ნუ დაგირჩებათ ჩემი სიტყვა, ძმებო, სანანოთ.

და კვლავ გახსოვდეთ გვეტაძე რაჟდენ.

რაჟდენ გვეტაძე.

ბჟილისის სასაკლავო

დაფეთებული შენსკენ მორბიან
სქელი ჯოგები, როგორც ლატანი.
შენ—დაგეშილი დედალი ორბი.
შენ—დაგრაგნილი ლევიათანი.

გლადრავენ მუცელს მწარე აფთრები:
ნუგზარ, ატილა და ტამერლანი.
იხევა ბოძზე გამოფატრული.
აპოკალიპსის მწვანე მერანი.

საკლავით სავსე ეგ ზვიმირები.
იფქვის ნახირი გამოხვეტილი.
და ჭრონტონებზე ხიმერებივით
სწვეთს საშოები ვადმოღვენთილი.—

ბლოკადა სისხლის. დაუძრახავი
ნასუქარ მინდვრებს ლეშხებს უწველი
და ფარაონის სხვილი ძროხები
მორგის საწოლზე ყრიან მუცლებით.

დანებით დვანან ვით სატრაპები
ყასბები ტოგით შემოსილები.
დახეთქე სისხლით ყველა სარდაფი
და ჭურგონები შემოსეული

ბლავი ჩანგლებით: ჯერ უძიროა
და არ ავსილა შენი ლარები:
გაწველილ მიწას გაუწირია
ჩამდგარი ლალის ნატბევარები.

დაარტყი ალყა, დააგრიალე,
ჩაასვი ღვიძლში პრესი წყეული;
კიდევ დაბურღე მიწა ძლიერი
შადრევანებათ ამორწყეული.

მაგრამ მძინვარე თუ კი ჩაჰქერი,
გაძლევენ რევანშს ბუღის ბლარტები:
როცა გასკდება როგორც ჩანჩქერი
შენი ძარღვები დასაბღერტელი.

მორწყე და მორწყე მიწის ფერსვები!
მკვდარი ვერხარნის მუცელი მშრალი;
შენგან ოცნებას ეაღერსება
ბარბაროსული სისხლის შრიალი!

დარიანული

დაიტანჯა

მაჯა

მარჯნის

მძიმე

ჯაჭვის

ტარებით

ბევრი ცრემლი

დამეხარჯა

ერთ ღამის

ნეტარებით

დაიტანჯა

მაჯა

მარჯნის

მძიმე ჯაჭვის

ტარებით

მე ლოყაზე

დამრჩა

ფარჩა

ცხელ პირის

მოკარებით

დაიტანჯა

მაჯა

მარჯნის

მძიმე ჯაჭვის

ტარებით

ჩემ დამტანჯველს

ღმერთი

დასჯის

ქაჯათ

გადაგვარებით.

ელენე დარიანი.

მაჩაბლის მთვარე.

მაჩაბლის მთვარე, ქურდებს მოხედე!
შენს სამკაულებს ღამეში იძენს
ორი პოეტი, ორი მოხეტე —
გაფრინდაშვილი და ლეონიძე.

მათ წინ სასახლე და ზედ წარწერა:
თავისმკვლელების პანოპტიკუმი.
ყალყზე დამდგარი ნერვების ძგერა
და სასახლეში შეპარვა ჩუმში.

სახლის ღერბია თვით მორიალი.
კიბეს დარაჯობს სანთლის ჭაბუკი.
თითქოს ახალი ესკურიალი
აქ აიმართა — გადასაბუკი.

კედლებზე მკვდარი თუთიყუშები.
სანთლის აჩრდილნი, ცრუ ვარსკვლავები.
ვერცხლის ლანგარზე მწვანე შუშები —
შიგ მოკვეთილი ობლად თავები.

როგორც მედუზა სპირტში დაცურავს
მაჩაბლის თავი ღია თვალებით.
გულს ნესტიანი ჩვენება ჰბურავს
მეტი კოშმარით, მეტ გაწვალებით.

და ლეონიძე იპარავს შუშას
მაჩაბლის თავით, თუ ორეულით.
მან ვერასოდეს ვერ დააშუშოს
თავის ოცნება ბრაზმორეული.

მაჩაბლის მთვარე, ქურდებს მოხედე!
შენს სამკაულებს ღამეში იძენს
ორი პოეტი, ორი მოხეტე
გაფრინდაშვილი და ლეონიძე.

ვალერიან გაფრინდაშვილი.

ბონორაბი ჟელსახვევისთვის.

პროლოგი.

ავტორმა ამ პატარა რომანში კინემატოგრაფის სიჩქარით გაარბენინა რაინდები, ქალი გრძელი თმით, ვარსკვლავთმრიცხველი, მოედანი აჯანყებული ბრბოთი, გააუტრული პარიკები და მრავალი სხვა, რისიც წინდაწინ თქმა მოთხრობას აენებდა.

ავტორი მოერიდა სერიოზულს და სხვების გასართობათ დასწერა ამბავი, რომელიც შესაძლებელია არასოდეს მომხდარა.

თ ა ვ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ამბავი იწყება ქალაქის მოედანით.

როცა ქალაქის უფროსი ამალით გაივლიდა მთავარ მოედანზე, დიდი საათი ტაძრის მალალ კედლიდან დარეკდა თორმეტს. მრავალი მოქალაქე საგანგებოთ მოდიოდა ამ დროისთვის მოედანზე დაენახათ როგორ გაივლიდა გააუტრულ პარიკით თავდახურული მაღალი, ხმელი უფროსი. შესწყდებოდა წუთით ვაქრების ყაყანი, მოქალაქეთა მოძრაობა. დარბოდა მხოლოდ ერთი: ეს იყო მოედანის დამგველი, რომელიც თუ ვერ მოასწრებდა დაგვას, დახტოდა ქალაქის უფროსის წინ და ნაგავს წინსაფარში იყრიდა. ეს იცოდა უფროსმა და მოსწონდა კიდევც.

ქალაქის უფროსს ისე ჰქონდა ნანაგარიშევი დრო და ნაბიჯი, რომ შეაბიჯებდა თუ არა სამართველოს პირველ საფეხურს, საათიც მოათავებდა თორმეტს.

და სწორეთ ამ დროს საბნიდან ხალიჩაზე პირველ ნაბიჯს გადმოსდგამდა ღონა დიტა.

ღონა დიტას ისეთი თმა ქონდა, რომ შორეულ სამთავროებშიც იცოდნენ ამაზე.

ყველას არა აქვს სახლი აივანებით და ოთახებში ნახები. ქალაქში ყოველთვის მეტია ქოხი და ლატაკები.

ლატაკებს არც მიხვრა-მოხვრა უვარგა, არც გაზრდილობა აქვთ. მათ იმის წარმოდგენა არა აქვთ რომ სირცხვილია სთქვა—მშია! ქალაქის ლატაკები ხშირად არცხვენდნ თავის მთავარს. აჯანყდებოდნენ, დაიყრთ თავს და მიადგებოდნენ მთავრის, ღონა დიტას მამის კოშკს. ღონა დიტა გამოვიდოდა მაშინ ქვედა აივანზე, გაიშლიდა ნაწნავებს და გადმოყრიდა ხალხით სავსე მოედანზე. სიხარულისაგან ყვიროდა ბრბო, კოცნიდა თმს და იშლებოდა მაძლარი.

თ ა ვ ი მ ე ო რ ე

ქუჩის შესახვევში, მარჯვნივ ზემო სართულში სცხოვრობდა ვარსკვლავთმრიცხველი. სახლს ჰქონდა აივანი. აივანი დიდ სამსახურს უწევდა.

კარგ ამიღში, როცა ქარს მტვერი არ ამოქონდა, ვარსკვლავთმრიცხველი დაჯდებოდა აივანზე, გვერდით მაგიდაზე დააწყობდა ჭიქებს ყავით, სვამდა, სჭამდა და ღურბინდით უყურებდა ვარსკვლავებს. თუ სტომაქი მაძლარი ჰქონდა, ორ ვარსკვლავს ერთად უყურებდა.

ქალაქში სცხოვრობდა ორი რაინდი—ღონ-პაპინო და ღონ-ბაბინო.

ღონ-ბაბინოს მან ასწავლა მთვარის ჩამოკიდება ძაფზე, ღონ-პაპინოს კი არაფერი, რადგან ის ამაყი იყო.

ავტორს განზრახვა აქვს დასწეროს რომანი, ამიტომ იწყებს სიყვარულის მოთხრობას.

როგორც ყველა ქალს, ღონადიტას სწყუროდა სიყვარული.

ბევრი ღამეები დაითენეს ღონა-დიტას აივნის წინ ორივე რაინდებმა, შეტაკებაც მოუვიდათ და ერთი რომელიმე კვდარი იქნებოდა, რომ ღამის დარაჯებს არ გაეშველებიათ, მაგრამ ღონა დიტას ცივი გული ვერც ერთმა ვერ გააღლო.

ბოლოს შერცხვა ქალს თავისი გულცივობის, დანატანა ძალა თავს და გა-
დასწყვიტა ენახა მალულათ დონ-პაპინო.

დონა-დიტამ გაიკეთა სამაჯურები, ჩაიცვა ქოშები და გაიპარა დონ-პაპი-
ნოსთან.

დონ-ბაბინოს უყვარდა დონა-დიტა და როცა გაიგო, რომ საღამოს ის
მიდიოდა მალულათ დონ-პაპინოსთან, ჯერ გადასწყვიტა თავი მოეკლა, შემდეგ
პაპინო მოეკლა, ბოლოს კი ისევ დონა-დიტას გული მოეგო.

ახ, რა ქნას ისეთი, ქალს გადააფიწყოს მოქიშაე რაინდი.

ვარსკვლავთმრიცხველი მეთერთმეტე ჭიქა ყავას სვამდა და მხოლოდ
მესამე ვარსკვლავი ჰქონდა დანახული, როცა რაინდი დონ-ბაბინო რჩევისათვის
მოვიდა მასთან.

პატარა ხნის შემდეგ რაინდის გამწარება შეიცვალა აღტაცებით. რაინდი
დონ-ბაბინო მირბოდა თავის ბალისკენ და რაც გზაში ელობებოდა, გაქონდა
მკერდით.

ახ, ეს დონ-ბაბინო! დონ-ბაბინო ბებერი მეღაა! მან კარგად იცის გააუ-
დრულ პარიკია მელოტ თავზე მორგება, მაგრამ უკეთ სკოდნია ქალის მონა-
ღირება, რა თქმა უნდა, ბებერი დაუჯდება ეს ოინი ბაბინოს, შეიძლება ამის
შემდეგ განახევრდეს მისი სიმდიდრე!

დონა-დიტას ბალი უნდა გაეგლო გზათ: შევიდა თუ არა ბნელ ხეივანში,
ასი დაქირავებული ციციხათელა გაუძღვა წინ. დონა-დიტა ჯერ შეშინდა, მე-
რე გაკვირდა. ჭვიშის მაგიერ ბილიკებზე ეყარა ძვირფასი ქვები. როცა ფრინ-
ველებმა, რომელნიც წმინდანიანებს გავედენ, ჩამოყარეს ფრთებიდან ნაკვერცხ-
ლები, დონა-დიტა შეშინდა და მოაგონდა დონ-პაპინო. მაგრამ ჰაერში გ-
მოჩნდენ ხომალდები და მათ ისევ დაუყარგეს ქალს ხსოვნა.

ამ დროს დონ-ბაბინო ალვის ხის წვერზე იყო და იქიდან უყურებდა ყვე-
ლაფერს.

როცა ქალი გაუსწორდა ხეს, დონ-ბაბინომ მოგლიჯა მთვარე ცას და ნე-
ლა ჩამოუშვა. დონა-დიტას ყველაფერი გადააფიწყდა და მაშინ, როცა გამარ-
ჯვებული ბაბინო ხიდან ჩამოსვლას აპირებდა, ეუცრად გაწყდა ძაფი, ჩამო-
ვარდა მთვარე, დაეცა ქოშის წვერს და დონა-დიტას ატკინა ნეკი.

ახ, დონა-დიტა, უბედურო დონა-დიტა!

ნეკი მორჩება, მაგრამ მთვარისგან გასრსილი ქოშის წვერი არასოდეს
გასწორდება!

დასასრულ უნდა ყოფილიყო ტრაგიული, მაგ-
რამ ავტორის გულკეთილობამ შეარიგა მტრები.

ქალაქის მოედანზე, დონა-დიტას სახლის წინ, კვირა შუადღეს, დანიშ-
ნული იყო ღუელი.

მთავრის აივანზე თავი მოეყარა ყველა წარჩინებულს, დონა დიტა ყვე-
ლაზე წინ იჯდა.

როცა დონ-პაპინომ გაგზავნა მასთან მხლებელი გასაგებათ—შეხედავდა
თუ არა თანაგრძნობით ღუელის დაწყების წინ, დონა დიტამ პასუხათ შეუთვა-
ლა, რომ სავარცხელს კბილი მოსტყდა და ცუდ ხასიათზეა.

ღუელი დიდხანს გავრძელდა. მოპირდაპირენი ლომებივით იბრძოდენ და
ერთმანეთს არ უთმობდენ.

ღუელი აღბათ დამთავრდებოდა რომელიმეს სიკვდილით, მაგრამ დონა-
დიტას რიკულზე ჩამოეყვინთა და ამის შემდეგ ბრძოლაც აკრძალეს.

ე პ ი ლ ო გ ი.

დასრულდა რომანტიული ამბავი.

ავტორი სთხოვს რეჟისორებს ისარგებლონ ამ სცენარით და შემოსავა-
ლი თითონ აიღონ, რომ შეიძლონ ახალი ყელსახვევის ყიდვა.

ხერგო კლდიაშვილი

დადაიჯი და ცისფერი ხანები.

შესავალი

მხოლოდ მებრძოლ ლიტერატურულ შკოლათა უშუალო მონაწილე იგრძნობს, რომ ყოველი შემარცხენე ფრთა პოეზიაში ნამდვილად მხოლოდ მცირე ნაწილს გამოხატავს იმ შინაგან საკირეს დუღილისას, რომელსაც ეწოდება შემდეგში რომელიმე ლიტერატურული მიმართულება და ისტორიაში შედის თავის შტამპით. უდიდესი ქროლვა დაცხრილულ ქარებისა, რჩება შემოქმედების გარეშე, მაგრამ ეს შინაგანი ცეცხლის წვა, გამოუთქმელი დულაბი ჰქმნის ტემპერამენტს, პაფოსს და თვითდამტკიცებას. ამიტომ არ არის ყალბი ის გატაცება, კადნიერება და გადავარდნა, რომელიც ყოველთვის ახასიათებს მებრძოლ შკოლას.

ერთხელ რომანტიზმის ნაპოლეონის ბარაბანის ცემა პარიზში უყრიდა თავს ვალანტიორებს, ნოტრდამის ზარის რეკასავით ისმოდა ვიქტორ ჰიუგოს ხმა, ამაზე უფრო გამდგარი ენტუზიაზმით სწერს გეორგ ბრანდისი.

ყველაზე უახლოესი ლიტერატურული შკოლა ფრანგი სიმვოლისტების ამტკიცებს კიდევ ამას. ბევრისთვის საფრანგეთშიც გაუგებარი იყო სტეფან მალლარმეს უდიდესი ავტორიტეტი. მწერლობით მალლარმე ავტორია რამოდენიმე ოქორტისა პროზით, რამოდენიმევე სონეტის, კრიტიკულ წერილებისა... ამასთანავე ყველაფერი ეს ისე გაუგებარია, რომ მალლარმე ფრანგებმა შეიტანეს გაუგებარ ავტორთა სიის პირველ რიგში. ნამდვილად კი მალლარმე იყო უდიდესი მეტრი, რომელიც ახსოვს პოეზიას. ყველაფერი ეს გამოჩნდა მის შემდეგ, რაც მისმა მოწაფეებმა დასწერეს აპოლოგიები და აღიდგეს უძვირფასესი მასწავლებელი.

პირველი ქრისტიანი აპოლოგეტები არ სწერდენ ისეთი მოწიწებით მაცხოვარზე, როგორც დეკადენტი პოეტები სწერენ აქამდეც მალლარმეზე. აქ ლაქორგი ემგვანება ტერტულიანს და მალლარმე დაადგა მსოფლიო პოეზიას, როგორც გამოკვეთილი თეთრი გედი, რომელიც სიკვდილის წინ კიდევ იზომავს ხმას და უკანასკნელ დასკენამდე მიიყვანს პოეზიას.

შეუძლებელია აგრეთვე არტურ რემბოს მსოფლიო როლის გაგება, რომ ბიოგრაფიას არ გაემხილა ამ უკანასკნელი პოეტის ფენომენი. ეხლა იწყება ჩვენ თვალის წინ რუსი სიმვოლისტების ისტორიაც. ალექსანდრ ბლოკის სიკვდილმა გახსნა ეს რკალი. იქნება იყო კიდევ ბევრის მაჩვენებელი, რომ ალექსანდრ ბლოკ მოკვდა ახალგაზრდა, ან და ისიც, რომ ის იყო რომანტიული. დღეს ანდრეი ბელლი სწერს ტომებთ მოგონებებს: ადგენ საფლავები: დოსტოევსკის და სოლოვიოვის.

ვალერი ბრიუსოვი სდგას, როგორც ჯამბაზი, რომელიც პირიდან უშვებს დამწვარ ქალაქს ქრელი გველივით. ირკვევა, რომ ა. ბლოკის „კულიკოვის პოლე“მ დაიწყო ანდრეი ბელლის „პეტერბურგი“, რომ ბლოკი იყო ანდრეი ბელლის ლორენცო მედიჩი, შთამგონებელი, მეცენატი და უფროსი ძმა.

რამდენი კიდევ სხვა ამბებია აქ მოყოლილი... და ა. ბლოკი ჩნდება, როგორც ნერონი, რომელსაც კეთილშობილება მიმატებია... ეხლა რამდენ სიტყვის ვიაჩესლავ ივანოვ, რომელიც ამაღლებს მონუმენტალურ მოგონებას ა. ბლოკზე.

ვინ იფიქრებდა, ვის ეზმანებოდა, რომ ყოველ ლექსს ჰქონდა ასეთი რომანტიკა, რომ გამოუთქმელი დარჩა უძირო ჭა და მხოლოდ ნაფერფლი იქცა ლექსად.

სულ ბოლოს განა გაკადნიერებული ვლადიმირ მაიაკოვსკი არ ამბობს ავტობიოგრაფიაში, რომ ის იქნებოდა უბრალო პროპაგანდისტი პრესნიას ქვერაიონის, რომ ის არ მოეწვია პოეზიისათვის დავით ბურლიუკს, რომელმაც პირდაპირ შეჰქმნა მისგან ოსტატიც და პოეტიც?

სიკვდილის შემდეგ გამოირკვა, რომ ველემირ ხლემნიკოვი „თავმჯდომარე დედამიწის ბურთის“, ბლუ გენია, ცეცხლი დაუქრობელი, იყო და დარჩება რუსულ ჭუჭუტურიზმის გამართლებად. გავიმეორებ, რომ ალბად სასწულით მოხდა, რომ რუსეთის სიმვოლიზმმაც და ჭუჭუტურიზმმაც დაჰკარგეს მეთაური, გული დაცხრილული გენიით: ალ. ბლოკ და ვ. ხლემნიკოვი.

ეს გამოტირილი გვირების აცოცხლებს ამ ეპოპეას. გიყი იქნება ის, ვინც იფიქრებს, რომ „ცისფერმა ყანწებმა“ მოასწრეს იმის თქმა, რაც უნდა ეთქვათ, ან და სთქვეს თუნდა მეთათსედი იმის, რაც უნდა ეთქვათ.

გარდა საერთო ბედისა, რომ მებრძოლი შკოლები ვერ სწურ-ვენ თავიანთ შესაძლებლობას, ამას დამატა ისიც, რომ საქართველოში პირველი იყო ასეთი მებრძოლი შკოლის შემოსვლა. „ცისფერი ყანწები“ ისე გრძნობდნ თავს, როგორც ქვეყნის შემოქმედი შექმნის პირველ დღეს, როცა აგრანგნილი ქაოსი ეჭებდა ჭარმას. აპოლონის სახე რუსთაველის დაჩრდილეს საუკუნეებმა, ასეთ ეპოქების განმავლობაში ქართველ ერს თავისი ენაც დაუფიწყებია, ვინ იცის რამდენი ენა გამოვიცვალეთ ქალდეას შემდეგ?.. რუსთაველის შემდეგ მთელ მწერლობაში მოსჩანდა მხოლოდ ილია ჭავჭავაძე: მართალია ის იღდა, როგორც დარიალი, მას ეხეთქებოდა ყოველი შესაძლებლობა ქართული კულტურის ასახვისა, ის იყო ავტორი პროზის, პუბლიცისტი, ჟურნალისტი, ისტორიკოსი, ბანკირი, ორატორი, საზოგადო მოღვაწე, მეცენატი, პოლიტიკოსი და კიდევ სხვა, აგრეთვე პოეტიც, უფრო გამართლებული წიწამურით, მაგრამ ყველაფერი ეს არ იძლეოდა პაქოს: ეს ამოუვსელობა ქართული კულტურის შემდეგ დაეჯახა მეორე პოეტს გრიგოლ რობაქიძეს, მაგრამ სამოქალაქო ცხოვრების განვითარებამ, როცა პოლიტიკა ცალკე გამოიყო და უფრო და უფრო კიდევ პოეტის დაბადებულმა შეგნებამ მისცა მას საშუალება უფრო ემხილა თავისი პოეტის ბუნება (დამტკიცება ამისი არის საგანი 27 ტეზისიანი აპოლოგის— „გრიგოლ რობაქიძე“)...

„ცისფერი ყანწები“ დამზადებული ტერორისტული დინამიტებით დარჩენ თავიანთ თავის ამარა: აკადემიის და კლასიციზმის მაგიერ ალაპარაკდნ ფილისტერები ოჯახებიდან: საჭირო იყო დიდი ტაქტი, რომ ეს უდიდესი ლიტერატურული ჯვაროსნობა არ ჩაეთრიათ ამ ქაობში და ბრძოლა არ დაწვრილმალებულიყო.

და დაიწყო ამოუვსებელ კულტურის ხვერელების ვაცსება: როლი გრიგოლ რობაქიძის, რომელიც პოეზიის აგიტაციისათვის უნდა მისულიყო პროფესორის კათედრამდ, ლექსის ტენიკაში გაინაწილეს ყველა ყანწილებმა. და იმ დროს, როცა „დადამ“ და „ჭუჭუტურიზმმა“ დახსნეს ლექსი, ყანწილები ომებს იძლეოდნ მართალი სონეტის წერისათვის. იმის მაგიერ, რომ ძველი ლექსთ

და ჩემთვის ჩემ გამოსვლის დროს: თუნდა როცა დავით კაკაბაძემ მოაწყო ტფილისში მხატვრობის საღამო სუდეიკინთან ერთად და უნდოდა ეს ყოფილიყო პირველი ფუტურისტული საღამო, მე წავიკითხე დადაიზმის დეკლარაცია, მაგრამ მე აქამდე მახსოვს, რომ ნამდვილი და წმიდა გრიგოლ რობაქიძე იყო ის იმ ღამეს: მთელი შემდეგი მტკიცება, რომ დადაიზმი და ფუტურისმი არის ეშმაკის საქმე, რომ ა. კრუჩონიხი ჭინკაა, ჩემთვის არის მხოლოდ სქოლასტიკა...

ორი აზრი არ არსებობს იმის შესახებ, რომ ქართული პოეზია, როგორც ასეთი მოგებულია ამ ღვაწლით, აკი მეშხანი კრიტიკოსებიც აღიარებენ ჩვენ კულტურტრეგერობას ქართულ ლექსის საკითხში: მაგრამ ის მსოფლიო ხაზი, რომელიც უნდა გაემართა „ცისფერ ყანწებს“ გამრუდდა: ის პაქოსი, რომლისთვისაც ვიყავით ჩვენ მოწვეული იკითხება მხოლოდ იმ წიგნში, რომელსაც ჰქვია „ყანწების პროლოგომენი“...

ვაყაფშაველა იყო უკანასკნელი ქართველი პოეტი, რომელმაც ამოწურა საქართველოს საკუთარ საშოს ნიადაგი. შემდეგში, როგორც არ დაიბადება მეორე კახაბერი, ისე არ იქნება მეორე ვაყაფშაველა.

ყველაზე უფრო გასამახსრებელი საქართველოში არიან ვაყას მიმდევარი პოეტები. მთა ერთხელ იფეთქებს ვულკანივით და შეიძლება ამოავდოს იბტიოზავრი, სხვა დროს ის მშვიდი და მასზე ცხვის ჯოგები ბალახს სძოვენ. ყოველი ცდა რუსეთში ასეთი „მუჟიკური პოეზიის“ აღდგენის, როგორც ესენინია და კლიუევი, მარცხდება თავიდანვე, რომ არათეორიითქვას პირველ პერიოდის აკმეიზმზე და ადამიზმზე: „ყანწების მისსია“ იყო და რჩება გამართოს ქართული პოეზია მსოფლიო რადიუსით:

რა არის ღღეს პოეზია: რითი დაიწყეს ყანწელებმა და რას ამბობს დადა...
დადა...

ტიციან ტაბიძე.

ამიერ-კავკასიის რკინის გზათა საგზაროველო

ამით აცხადებს, რომ სამეურნეო-სამასალო სამსახურის შენობაში (ტფილისი ვაკზლის ქუჩა № 1). ამა 1923 წლის დეკემბრის 13-ს, დღის 12 საათზე დანიშნულია

== წერილობითი საჯარო ვაჭრობა ==

სხვა და სხვა რკინეულ საქონლის მოსამარაგებლად სამოქალაქო აღმაშენებლობისათვის (ურდულეები, საკლიტულეები, კრიურკები რაზები, სახელურები და გასადებები) საერთო რიცხვით 17.275 ცალი, წყალსაზომი, ნავთსაზომი შუშა, საერთო რიცხვით 3.612 ცალი, და ბეჭდები რეზინისა სხვა და სხვა, საერთო რიცხვით 20.440 ცალი.

საჯარო ვაჭრობაში მონაწიეთეობის მსურველებმა ამა წლის დეკემბრის 13-ს არა უგვიანეს 12 საათისა უნდა შემოიტანონ წერილობითი განცხადება სამეურნეო-სამასალო სამსახურის სახელზე ზემოდ ნაჩვენებ მისამართით, ზედწარწერით: „13 დეკემბრის კონკურენციაზე ამა და ამა საქონლის მომარაგებისათვის“, — ან-და ეს განცხადება უნდა ჩაშვებულ იქნას განსაკუთრებულ ყუთში, რომელიც გამოკიდებულია სამსახურის შესავალ კარებთან.

სასურველია ნიმუშების წარმოდგენა. მომარაგების დაწვრილებითი ცნობები და პირობები, აგრეთვე ნივთების სპეციფიკაცია, რომელზედაც დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა, შეიძლება გაცნობილ იქნას ყოველ დღე, უქმეებს გარდა, 10—12 საათამდის, ტფილისში — სამეურნეო-სამასალო სამსახური, ოთახი №№ 86 და 89 და მოსკოვში — სადოვია-სპასკაია, 25, ოთახი 4 რკინის გზის წარმომადგენელ — კოსილოვთან.

